

Data: 05.04.2020

Prowadzący: Jolanta Mikołajczyk

***Temat: Przedmiot, zakres i zasady postępowania
egzekucyjnego w administracji***

Na czym polega egzekucja administracyjna?

Jaki jest zakres przedmiotowy?

Kto może prowadzić postępowanie egzekucyjne w administracji?

Egzekucja administracyjna dotyczy postępowania oraz środków przymusu, które stosowane są przez organy administracyjne w celu wyegzekwowania obowiązkowych danin i należności. Polska egzekucja administracyjna została uregulowana w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zawiera ona szczegółowy opis procesu dotyczący egzekucji administracyjnej, zakres przedmiotowy oraz postępowanie zabezpieczające. Na czym polega egzekucja administracyjna? Jaki jest jej zakres przedmiotowy? Kto może prowadzić postępowanie egzekucyjne w administracji? Na te i inne pytania odpowiemy w niniejszym artykule.

Warto zobaczyć!!!!

<https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/postepowanie-egzekucyjne-w-administracji-16786731>

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19660240151/U/D19660151Lj.pdf>

<https://www.arslege.pl/kodeks-postepowania-cywilnego/k14/s732/>

https://cloud6u.edupage.org/cloud/postepowanie_egzekucyjne.pdf?z%3AZi%2BtqtkzpTXg6mTlrL8wkgvsqSYw0j5nbNzACzPrO9aQ58wMod7XvQVSDuL5vcfo

Na czym polega egzekucja administracyjna?

Wszczęcie postępowania egzekucyjnego następuje na wniosek wierzyciela oraz wystawionego przez niego tytułu wykonawczego. Składany wniosek musi być przygotowany według wzoru ustalonego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Zgodnie z treścią art. 26 par. 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wszczęcie egzekucji administracyjnej następuje z chwilą:

doręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego lub

doręczenia dłużnikowi zajętej wierzytelności zawiadomienia o zajęciu wierzytelności lub innego prawa majątkowego, jeżeli to doręczenie nastąpiło przed doręzeniem zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego.

Aby możliwa była egzekucja administracyjna, tytuł wykonawczy musi zawierać niezbędne elementy. Zalicza się do nich m.in.:

kto jest wierzycielem;

kto jest osobą zobowiązaną;

co jest przedmiotem egzekucji;

wskazania zabezpieczenia należności pieniężnych hipoteką przymusową;

wskazanie podstawy prawnej postępowania egzekucyjnego;

datę wystawienia tytułu egzekucyjnego.

Podstawa prawna: ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000850/O/D20180850.pdf>

Podczas czynności egzekucyjnych organ egzekucyjny dokonuje badania dopuszczalności egzekucji. Oznacza to, że nie bada on zasadności tytułu wykonawczego, a jedynie czy prowadzona egzekucja administracyjna dotyczy właściwego obowiązku administracyjnego oraz czy koszty prowadzenia postępowania egzekucyjnego w administracji nie przewyższają wartość egzekwowanych należności. Decydując się na prowadzenie egzekucji administracyjnej, musimy liczyć się z kosztami z nią związanymi. Ich wysokość uzależniona jest od rodzaju czynności egzekucyjnej oraz przedmiotu egzekucji. Koszty mieszczą się w przedziale od 1% do

10% wartości przedmiotu egzekucji. Ich szczegółowe wartości znajdują się w rozdziale 6 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W procesie egzekucyjnym możliwe jest wniesienie zarzutu w postępowaniu egzekucyjnym, co jest wynikiem np. przedawnienia się wierzytelności czy spłacenia jej części w trakcie postępowanie. Dopuszczalnym jest również wnioskowanie o wyłączenie przedmiotu spod egzekucji, jeśli właścicielem jest osoba inna niż zobowiązany. Do czasu podjęcia decyzji przez organ egzekucyjny o wyłączeniu przedmiotu spod egzekucji przedmiot ten nie może zostać sprzedany oraz nie ma możliwości dysponowania prawami majątkowymi.

Elektroniczne postępowanie upominawcze a egzekucja z tytułu wykonawczego
Egzekucja administracyjna – najważniejsze informacje

Jaki jest zakres przedmiotowy?

Egzekucję administracyjną można prowadzić z następujących obowiązków:

podatki, opłaty i inne należności opisane w Ordynacji podatkowej;

grzywny i kary pieniężne wymierzane przez organy administracji publicznej;

wynagrodzenia za pracę;

świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego oraz renty socjalnej;

środki zgromadzone na rachunkach bankowych;

prawa wynikające z instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych;

prawa wynikające z papierów wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych;

autorskie prawa majątkowe i prawa pokrewne oraz prawa własności przemysłowej

inne prawa majątkowe;

ruchomości;

nieruchomości.

Egzekucja administracyjna może być prowadzona z obowiązków pieniężnych oraz niepieniężnych.

Egzekucja administracyjna obowiązków wymienionych powyżej jest możliwa wyłącznie na podstawie decyzji, postanowień lub orzeczeń wystawionych przez właściwe organy, a w przypadku organów administracji publicznej wynika z przepisów prawa.

Art. 3a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przedstawia możliwość dochodzenia należności bez konieczności wydawania decyzji, o ile wynikają one z przepisów prawa, czyli np. są to zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych, długi celne oraz podatki wykazane w zgłoszeniu celnym czy składki na ubezpieczenie społeczne. W tym przypadku podstawą wynikającą z mocy prawa jest odpowiednio poniższy dokument:

zeznanie lub deklaracja złożona przez podatnika lub płatnika,
zgłoszenie celne złożone przez zobowiązanego,
deklaracja rozliczeniowa złożona przez płatnika składek na ubezpieczenie społeczne.

Kto może prowadzić postępowanie egzekucyjne w administracji?

Zgodnie z przepisami prawa możliwe jest prowadzenie egzekucji administracyjnej z obowiązków pieniężnych lub niepieniężnych, do których zaliczają się prawa majątkowe, ruchomości i nieruchomości. Od rodzaju prowadzonej egzekucji administracyjnej zależy, który organ będzie prowadził czynności egzekucyjne.

Organami uprawnionymi do prowadzenia egzekucji administracyjnej z obowiązków pieniężnych są:

naczelnik urzędu skarbowego;

właściwy organ gminy o statusie miasta oraz gminy wchodzącej w skład powiatu warszawskiego;

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

przewodniczący organu orzekającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w pierwszej instancji;

dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyznaczony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych;

dyrektor oddziału regionalnego Agencji Mienia Wojskowego;

inny organ w zakresie określonym odrębnymi przepisami prawa.

Organami uprawnionymi do prowadzenia egzekucji administracyjnej z obowiązków niepieniężnych są:

wojewoda;

właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego;

kierownik wojewódzkiej służby, inspekcji lub straży;

kierownik powiatowej służby, inspekcji lub straży;

każdy organ Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub Straży Granicznej, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, organ Państwowej Inspekcji Pracy;

inne organy powołane do ochrony spokoju i bezpieczeństwa.

Właściwość organu uprawnionego do prowadzenia egzekucji w przypadku obowiązków pieniężnych ustala się według miejsca zamieszkania zobowiązanego. W przypadku obowiązków niepieniężnych właściwość organu ustala się według lokalizacji mienia oraz położenia nieruchomości.

Każdy obowiązek wynikający z przepisów prawa dotyczący należności pieniężnych lub niepieniężnych w sytuacji jego niespełnienia będzie podlegał egzekucji administracyjnej. Uzyskanie tytułu egzekucyjnego wraz z wnioskiem wierzyciela staje się podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji. Decydując się na takie postępowanie, musimy liczyć się z kosztami z nim związanymi. Organy odpowiedzialne za prowadzenie egzekucji administracyjnej, np. naczelnik urzędu skarbowego, dokładają wszelkich starań do pozytywnego zakończenia wszczętego

procesu. Dokładajmy wszelkich starań, aby egzekucja administracyjna nie była konieczna.

Zasady prowadzenia egzekucji administracyjnej

Prowadzenie postępowania egzekucyjnego ma na celu przymusowe wykonanie obowiązków o charakterze pieniężnym bądź niepieniężnym przez powołane do tego organy egzekucyjne, poprzez zastosowanie konkretnych środków przymusu. Realizacja tychże obowiązków musi być jednakże prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zachowaniem odpowiednich zasad.

W administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym mają zastosowanie zarówno zasady ogólne postępowania administracyjnego, które zostały uregulowane w Kodeksie postępowania administracyjnego jak i zasady postępowania egzekucyjnego, uregulowane w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. nr 229, poz. 1954, z późn. zm.). Zgodnie bowiem z art. 18 ustawy egzekucyjnej, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, w postępowaniu egzekucyjnym mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Stąd też stosowanie w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym zasad ogólnych postępowania administracyjnego uzasadnia się związkiem jaki łączy administracyjne postępowanie egzekucyjne z postępowaniem administracyjnym jurysdykcyjnym. Oba te postępowania służą urzeczywistnianiu norm prawa administracyjnego, różnica zaś wynika z tego, że w tym drugim postępowaniu powstają indywidualne, zewnętrzne akty administracyjne (decyzje administracyjne, postanowienia), celem zaś pierwszego postępowania jest zapewnienie skuteczności tych aktów poprzez stosowanie różnego rodzaju środków przymusu. Dlatego, też postępowanie egzekucyjne bywa niekiedy następnym etapem postępowania administracyjnego, stanowiąc jego dopełnienie.

Zasady ogólne postępowania administracyjnego

Obowiązek przestrzegania obowiązujących zasad ogólnych postępowania spoczywa na wszystkich organach administracji publicznej (w tym i organach egzekucyjnych). Jest tak dlatego ponieważ, owe zasady to nic innego jak przepisy prawne rangi

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

ustawowej, stosowane samodzielnie albo współstosowane z innymi przepisami regulującymi dane postępowanie.

Adresatami zasad ogólnych postępowania egzekucyjnego są przede wszystkim organ egzekucyjny oraz wierzyciel. Innymi słowy, obowiązki i uprawnienia wynikające z tych zasad dotyczą bezpośrednio obu tych organów.

W postępowaniu egzekucyjnym w administracji stosuje się odpowiednio następujące zasady:

- **zasadę praworządności** - organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa (art. 6 K.p.a.),
- **zasadę prawdy obiektywnej** - w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli (art. 7 K.p.a.),
- **zasadę zaufania** - organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej (art. 8 K.p.a.),
- **zasadę udzielania informacji** - organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek (art. 9 K.p.a.),
- **zasadę przekonywania** - organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu (art. 11 K.p.a.),

- **zasadę pisemnego załatwiania spraw** - sprawy należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, doręczanego środkami komunikacji elektronicznej (art. 14 § 1 K.p.a.).

Zasady postępowania egzekucyjnego

Oprócz powyższych zasad, ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie zawiera zwartego katalogu zasad, jednakże zasady te wynikają z szeregu przepisów mających zastosowanie w tym postępowaniu. Zalicza się do nich:

- **zasadę celowości egzekucji** - celem postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do przymusowej realizacji przez zobowiązanego jego obowiązków.

Jest ona zabezpieczona z zasadą wynikającą z treści art. 11 K.p.a., który nakłada na organy administracji publicznej powinność wyjaśniania stronom zasadności przesłanek, którymi się kierują przy załatwianiu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu. Identyczny cel spełnia art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie z nim - co do zasady - (istnieją odstępstwa od tej reguły) - egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią (postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia). Stąd przepisy art. 11 K.p.a. oraz art. 15 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stanowią dyrektywy stosowania „działań uświadamiających”, które mają doprowadzić do dobrowolnego, a nie przymusowego, wykonania obowiązku.

- **zasadę obowiązku prowadzenia egzekucji** - art. 6 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stanowi, iż „w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych”. Wierzyciel nie może zatem kierować się własnym uznaniem, czy wszcząć egzekucję, obowiązek ten ciąży na nim z mocy prawa;
- **zasadę stosowania wyłącznie środków przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji** - zasada ta wynika z art. 7 ustawy, który stanowi, iż organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne przewidziane w ustawie. Stosowanie jakichkolwiek innych środków, poza wymienionymi w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, środków zmierzających do przymusowego wykonania obowiązków jest zabronione. W przypadku naruszenia tej zasady zobowiązanemu służy na podstawie art. 33 pkt 6, prawo wniesienia zarzutu, które stanowi podstawę do umorzenia postępowania egzekucyjnego;
- **zasadę stosowania najmniej uciążliwych dla zobowiązanego środków egzekucyjnych** - organ egzekucyjny jest zobowiązany, w przypadku gdy istnieje kilka środków egzekucyjnych, stosować te środki, które są najmniej uciążliwe dla zobowiązanego (art. 7 § 2 ustawy). Zasada powyższa wiąże się z zasadą celowości. Jak już było wcześniej wskazane, celem postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do przymusowej realizacji przez zobowiązanego jego obowiązków. Dlatego też, należy dodać, iż celem egzekucji administracyjnej nie powinna i wręcz nie może być jakakolwiek represja, która może doprowadzić do wyrządzenia zobowiązanemu dolegliwości. Stąd spośród katalogu środków egzekucyjnych zawartych w ustawie, organ egzekucyjny jest zobowiązany do stosowania środków najmniej uciążliwych dla zobowiązanego;

- **zasadę niezbędności** - istotą tej zasady jest to, że egzekucja administracyjna może być prowadzona tylko wówczas, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania celu, jakim jest wykonanie obowiązku. Jeżeli cel egzekucji został zrealizowany lub gdy cel egzekucji nie mógł być zrealizowany ze względu na to, że obowiązek stał się bezprzedmiotowy, to w myśl art. 7 § 3 ustawy, stosowanie środków egzekucyjnych jest niedopuszczalne;
- **zasadę zagrożenia** - zobowiązanego należy poinformować o skutkach niewykonania obowiązku poprzez doręczenie mu upomnienia w myśl art. 15 ustawy, który stanowi, iż egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej stanowią. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia;
- **zasadę poszanowania minimum egzystencji** - w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji znajdują się zapisy, które zwalniają lub wyłączają spod egzekucji określone składniki majątkowe zobowiązanego. Zapisy te chronią tym samym określone dobra i prawa majątkowe, które jemu oraz pozostającym na jego utrzymaniu członkom rodziny, są niezbędne dla zapewnienia minimum egzystencji;
- **zasadę prowadzenia egzekucji w sposób najmniej uciążliwy dla zobowiązanego** - chodzi tutaj o sytuację, w której obowiązek dokonywania czynności egzekucyjnych jest realizowany w porze dogodnej dla zobowiązanego. Obowiązek taki wynika z art. 52 § 1 ustawy, który zezwala na prowadzenie egzekucji w dni wolne od pracy lub w porze nocnej jedynie wtedy, gdy ze kucji tego wymaga;

- **zasada gospodarnego prowadzenia egzekucji** - polega ona na obowiązku prowadzenia postępowania egzekucyjnego w taki sposób, aby osiągnąć cel egzekucji, jakim jest wyegzekwowanie od zobowiązanego określonego obowiązku i to w sposób jak najmniej kosztowny dla zobowiązanego;
- **zasadę niezależnego stosowania środków egzekucyjnych i środków represyjnych** - ma ona zastosowanie w sytuacjach, gdy niewykonanie obowiązku podlegającego egzekucji administracyjnej stanowi jednocześnie czyn zagrożony sankcją karną lub dyscyplinarną. W takich sytuacjach, zastosowanie środka egzekucyjnego w postępowaniu egzekucyjnym nie stoi na przeszkodzie wymierzaniu kary w postępowaniu karnym, w sprawach o wykroczenia lub dyscyplinarnym za niewykonanie obowiązku (art. 16 ustawy).

Źródła powstania obowiązku poddanego egzekucji mogą być:

- decyzja administracyjna,
- postanowienie,
- tytuł wykonawczy
- orzeczenie lub inne akty prawne wydane przez obce państwa,
- przepisy prawa,
- zgłoszenie celne
- deklaracja rozliczeniowa.

***Temat: Podmioty biorące udział w postępowaniu
egzekucyjnym w administracji.***

Organ egzekucyjny

Funkcja organu egzekucyjnego

Organ egzekucyjny

– to ten podmiot, który prowadzi postępowanie egzekucyjne, stosuje środki przymusu państwowego, dokonuje wyboru środka egzekucji, nadzoruje czynności egzekutora(pracownika) upoważnionego do wykonywania czynności egzekucyjnych, wykonawczych.

I.

Organ egzekucji należności pieniężnych

– zasadniczym organem jest Naczelnik Urzędu Skarbowego. Poza nim są to: dyrektor Izby Celnej, prezydent tzw. wielkiego miasta, przewodniczący organu orzekającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w I instancji, dyrektor oddziału regionalnego Wojskowej Agencji Mieszkaniowej.

Naczelnik jest jednak najważniejszy, ponieważ:

□Prowadzi egzekucje wszystkich należności pieniężnych, nieprzekazanych do właściwości innych organów egzekucji należności pieniężnych. Inne organy egzekucji należności pieniężnych prowadzą wyłącznie egzekucje tych należności, które zostały im wyraźnie przypisane(art.19). Dyrektor Izby Celnej jest organem egzekucji długów celnych i niektórych podatków, dyrektor oddziału ZUS jest organem egzekucji składek na ubezpieczenia społeczne, prezydent tzw. wielkiego miasta jest organem egzekucji

należności pieniężnych, dla których określania, ustalania lub pobierania jest właściwy ten organ, np.: podatki i opłaty lokalne.

Przewodniczący organu egzekucyjnego jest organem egzekucji kar pieniężnych i kosztów postępowania orzeczonych w tych sprawach, dyrektor WAM jest organem egzekucji opłat za używanie lokali będących w dyspozycji WAM-u.

Prowadzi egzekucje należności pieniężnych przekazanych do właściwości innych Organów egzekucji należności pieniężnych, jeżeli egzekucja prowadzona jest przez te organy okaże się bezskuteczna.

Bezskuteczność związana jest z niemożnością zastosowania innych środków egzekucji niż wyraźnie przewidzianych dla tego organu egzekucyjnego.

W takim przypadku dotychczasowy organ egzekucji ma status wierzyciela.

Przejmuje łączne prowadzenie egzekucji w razie zbiegu egzekucji administracyjnych choćby sam w zbiegu nie uczestniczył. Oznacza to, że Naczelnik Urzędu Skarbowego prowadzi egzekucje na należności, które są przekazane do właściwości innego organu egzekucji.

Dotychczasowy organ egzekucji ma status wierzyciela.

Może zastosować wszystkie środki egzekucji należności pieniężnych. Tylko on może stosować egzekucje z prawa własności nieruchomości. Inne organy egzekucji należności pieniężnych mogą stosować niektóre środki egzekucji wyraźnie im przypisane. Dyrektor Izby Celnej oraz prezydent tzw. wielkiego miasta mogą stosować wszystkie środki egzekucji należności pieniężnych z wyjątkiem egzekucji z prawa własności nieruchomości. Przewodniczący organu orzekającego(...), jest umocowany do stosowania jedyne go środka egzekucji

– do egzekucji z wierzytelności pieniężnej za wynagrodzenie za pracę. Dyrektor ZUS

– ze wszystkich wierzytelności pieniężnych.

Jest umocowany do przeprowadzenia kontroli u dłużników zajętych wierzytelności z wyjątkiem banków.

II.

Organy egzekucji obowiązków niepieniężnych:

- Wojewoda – właściwość ogólna w tym sensie, że prowadzi egzekucję obowiązków nieprzekazanych do właściwości innych organów
- Wójt, burmistrz, prezydent, starosta, marszałek województwa w zakresie zadań samorządu terytorialnego.
- Kierownicy państwowych i wojewódzkich służb inspekcji i straży, co do obowiązków wynikających z wydawanych przez te organy decyzji i postanowień.
- W przypadkach określanych przepisami szczególnymi –organ Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, agencji wywiadu, Straży Granicznej, Straży Pożarnej kierującej akcją gaśniczą, Państwowej Inspekcji Pracy wydający decyzje w I instancji, a także inne organy powołane dla ochrony spokoju, bezpieczeństwa, porządku, zdrowia społecznego lub mienia publicznego.

Wierzyciel

–
jest to podmiot uprawniony do żądania wykonania obowiązku. W typowych sytuacjach jest on właściwy do orzekania organu pierwszej instancji. Typowych, ponieważ dotyczą decyzji i postanowień (obowiązków z nich wynikających) organów administracji publicznej

Status wierzyciela mają także:

- W odniesieniu do obowiązków wynikających z decyzji, postanowień i mandatów karnych naczelnika urzędu celnego itd., jest wtedy wierzycielem Dyrektor Izby Celnej

Dla obowiązków wynikających z tytułów wykonawczych wystawionych przez Ministra Finansów na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa, wierzycielem jest Minister Finansów.

- Dla obowiązków wynikających z orzeczeń sądów i innych organów oraz obowiązków wynikających bezpośrednio z przepisów prawa wierzycielem jest organ lub instytucja

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

bezpośrednio zainteresowana wykonaniem obowiązku albo powołaniem do czuwania nad wykonaniem obowiązku. W przypadku braku takiej jednostki lub też jej bezczynności wierzycielem jest podmiot, na którego rzecz wydano orzeczenie lub którego interesy prawne zostały naruszone w wyniku niewykonania obowiązku.

Co do obowiązków wykonawczych w ramach pomocy obcemu państwu i obowiązku przekazanych do egzekucji administracyjnej na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych wierzycielem jest obce państwo. Sytuacja prawna wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym w administracji zależy od tego czy jest on jednocześnie organem egzekucyjnym, bo w postępowaniu egzekucyjnym w administracji często się zdarza kumulacja ról

procesowych wierzyciela i organu egzekucyjnego. Na przykład:

Naczelnik skarbowy jest wierzycielem w zaległościach w podatku dochodowym i jednocześnie organem egzekucyjnym

W opłatach lokalnych wierzycielem jest wójt, burmistrz, prezydent miasta. Organem egzekucyjnym w wielkich miastach jest prezydent miasta, mniejszych naczelnik Urzędu Skarbowego

Jeżeli wierzyciel nie jest organem egzekucyjnym to służą mu środki zaskarżenia takie jak:

Zaskarżenie na postanowienie do organu odwoławczego

Skarga na postanowienie do WSA

Skarga do organu nadzoru na przewlekłość postępowania egzekucyjnego

Wierzyciel wykonuje też pewne kompetencje przewidziane w ustawie, w szczególności zajmując stanowisko w formie postanowienia w sprawie zarzutów wniesionych przez zobowiązanego.

W większości przypadków stanowisko wierzyciela jest wiążące dla organu egzekucyjnego.

Inną kompetencją jest wyrażanie zgody na zwolnienie z egzekucji określonych składników majątkowych zobowiązanego.

Wierzyciel może też skutecznie żądać zawieszenia i umorzenia postępowania egzekucyjnego. Jeżeli wierzyciel nie jest jednocześnie organem egzekucyjnym to jego wnioski powodują reakcję organu egzekucyjnego w szczególności to wierzyciel składa wniosek do organu o wszczęcie egzekucji.

Jeżeli wierzyciel jest jednocześnie organem egzekucyjnym to nie może wnosić środków zaskarżenia dla wierzyciela.

Wierzyciel pozbawiony jest kompetencji przypisanych w ustawie wierzycielowi w szczególności nie zajmuje stanowiska w sprawie zarzutów.

Zasada prawnego obowiązku egzekucji administracyjnej.

Wierzyciel ma prawny obowiązek podjęcia czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych. Czynnościami tymi są w szczególności doręczenie zobowiązania, upoważnienie do wykonania dobrowolnego wykonania obowiązku przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego w administracji.

Wierzyciel musi sporządzić tytuł wykonawczy – dokument wystawiony wg wzoru ustalonego przez Ministra Finansów. Stanowi podstawę wszczęcia i prowadzenia egzekucji.

Jeżeli wierzyciel jest beczynny, nie podejmuje czynności do zastosowania środków egzekucyjnych podmiot, którego interes prawny lub faktyczny został naruszony w wyniku niewykonania obowiązku, jak i organ zainteresowany wykonaniem obowiązku, może wnieść skargę do organu wyższego stopnia nad wierzycielem. Wierzyciel odpowiada za szkody na drodze cywilno-prawnej względem zobowiązanego za szkody wyrządzone w skutek niezgodnego z przepisami prawa wszczęcia lub prowadzenia egzekucji lub postępowania zabezpieczającego.

Wobec wierzyciela na drodze cywilno-
prawnej odpowiada dłużnik zajętej wierzytelności, który niewykonał lub nienależycie wykonał ciążące na nim obowiązki związane z realizacją zajęcia egzekucji lub zabezpieczenia wierzytelności.

Wierzyciel ponosi niektóre koszty postępowania egzekucyjnego.

Zobowiązany

–

jest to ten podmiot postępowania egzekucyjnego w administracji, który nie wykonał terminie obowiązku. Zobowiązany może być osoba fizyczna, osoba prawna, i następujące jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej:

- Państwowe jednostki organizacyjne
- Samorządowe jednostki organizacyjne
- Organizacje społeczne
- Ułomne osoby prawne – np.: wspólnota mieszkaniowa
- Inne jednostki organizacyjne tylko, gdy przepis szczególny tak stanowi.

Z pośród osób fizycznych z reguły nie mogą być zobowiązanymi osoby chronione immunitetem dyplomatycznym. Inne immunitety nie chronią przed egzekucją administracyjną. Przed egzekucją administracyjną chroni też immunitet Prezydenta RP.

Wobec zobowiązanego są kierowane środki egzekucyjne. Są od tego wyjątki – można kierować egzekucje także względem małżonka zobowiązanego. Egzekucja może być skierowana wobec osób przebywających na nieruchomości w razie zastosowania środka egzekucyjnego zwanego odebraniem nieruchomości. Inny przykład, – jeśli jest nakładana grzywna w celu przymuszenia (środek egzekucyjny obowiązków niepieniężnych) a zobowiązany jest na przykład państwowa osoba prawna to w pierwszej kolejności grzywnę nakłada się na nie tę jednostkę, tylko na osobę, do której należy bezpośrednio czuwanie nad wykonywaniem przez zobowiązanego tego rodzaju obowiązków. Zobowiązany powinien wykonać obowiązek samodzielnie, jeżeli obowiązek ma charakter ściśle osobisty. Jeśli obowiązek nie ma charakteru ściśle osobistego, zobowiązany może posłużyć się innymi osobami w celu wykonania obowiązku. Zobowiązany będący osobą fizyczną nieposiadającą zdolności do czynności prawnych musi działać przez przedstawiciela w postępowaniu egzekucyjnym. Jednostki organizacyjne działają w postępowaniu

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

egzekucyjnym przez swoje organy lub przedstawicieli. Zobowiązanemu służą określone gwarancje procesowe

–

w szczególności może wnosić środki zaskarżenia takie jak:

- Zarzuty w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego
- Zażalenie na postanowienie do organu odwoławczego
- Skarga do WSA na postanowienia, na które służy zażalenie.
- Skarga na czynności faktyczne i na przewlekłość postępowania egzekucyjnego do organu nadzoru

Ponadto, jeśli obowiązek ma charakter cywilno

-

prawny to zobowiązany może wnieść do sądu powszechnego powództwo przeciw egzekucyjnej. Zobowiązany ponosi koszty postępowania egzekucyjnego.

Zobowiązany może na drodze cywilno - prawnej dochodzić odszkodowania za szkody wyrządzone niezgodnym z przepisami prawa wszczęciem egzekucji administracyjnej, zarówno od wierzyciela jak i od organu egzekucyjnego.

Organ nadzoru

–

sprawuje nadzór nad organem egzekucyjnym. Przejawem tego nadzoru jest wstrzymywanie na czas określony czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez organ egzekucyjny w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Z reguły organem nadzoru jest organ wyższego stopnia względem organu egzekucyjnego. Organy nadzoru są jednocześnie organem odwoławczym tzn. że rozpoznaje zażalenia na postanowienia organu egzekucyjnego.

Organ nadzoru sprawuje kontrole przestrzegania w toku czynności egzekucyjnych przepisów ustawy przez nadzorowane organy egzekucyjne, ale także przez wierzycieli. Ponadto organ nadzoru rozpoznaje skargę na czynności egzekucyjne, skargę na przewlekłość postępowania egzekucyjnego

Organ rekwizycyjny

–
jest to organ egzekucyjny o tej samej właściwości rzeczowej, co organ prowadzący egzekucje danego obowiązku, lecz o innej właściwości miejscowej któremu organ egzekucyjny zlecił wykonanie czynności egzekucyjnych. Ta możliwość zlecenia czynności egzekucyjnych zachodzi wówczas, gdy składniki majątku zobowiązanego znajdują się na terenie działania organu rekwizycyjnego.

Egzekutor

–
jest to pracownik organu egzekucyjnego wykonujący czynności egzekucyjne, czynności faktyczne. Jest on wyznaczony przez piastuna funkcji organu egzekucyjnego. W egzekucji należności pieniężnych egzekutor ma nazwę poborca skarbowy.

Komornik skarbowy

–
podmiot ten pojawia się tylko w przypadku egzekucji z prawa własności nieruchomości tylko na jednym etapie stosowania tego środka. Mianowicie pod nadzorem komornika skarbowego przebiega licytacja nieruchomości i do komornika skarbowego w toku licytacji zgłasza się w celu rozstrzygnięcia skargi na czynności poborcy skarbowego. Komornikiem skarbowym jest kierownik komórki organizacyjnej urzędu skarbowego.

Organ pomocniczy

–
jest to podmiot, który udziela pomocy egzekutorowi lub organowi egzekucyjnemu, jeśli egzekutor lub organ egzekucyjny natrafił na opór, który uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie egzekucji albo jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie że na taki

opór natrafi. Funkcje organów pomocniczych pełnią organy policji, straży granicznej, agencji wywiadu, ABW, a wobec żołnierzy w czynnej służbie wojskowej

–
żandarmeria wojskowa.

Organy asystujące

–
jego obecność jest niezbędna w razie dokonywania czynności egzekucyjnych w określonych miejscach:

- W obrębie budynków wojskowych,
- W obrębie budynków zajmowanych przez policję, ABW, agencję wywiadu, służbę wywiadu, służbę kontrwywiadu, CBA, straż graniczną. W tych miejscach dokonywanie czynności egzekucyjnych jest dopuszczalne po uprzednim zawiadomieniu kierownika jednostki i w asyście wyznaczonego organu policji, ABW, itd.

Dłużnik zajętej wierzytelności

–
pojawia się tylko w razie egzekucji należności pieniężnych, a tylko w razie skierowania egzekucji do prawa majątkowego względnego, w szczególności dowierzytelności. Jest on dłużnikiem zobowiązanego, łączy go z zobowiązanym stosunek cywilno - prawny, na podstawie, którego zobowiązany może domagać się spełnienia świadczenia majątkowego w szczególności pieniężnego.

- W razie skierowania egzekucji do wierzytelności z wynagrodzenia za pracę dłużnikiem zajętej wierzytelności jest pracodawca.
- W razie skierowania egzekucji z rachunku bankowego dłużnikiem zajętej wierzytelności jest bank.
- W razie skierowania egzekucji do prawa udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością dłużnikiem zajętej wierzytelności jest spółka z organiczną odpowiedzialnością. Dłużnik zajętej wierzytelności wykonuje na wezwanie organu egzekucyjnego pewne czynności związane z zajęciem i realizacją wierzytelności. W

szczegółności ma obowiązek przekazywania środków pieniężnych nie do zobowiązanego, lecz na rachunek organu egzekucyjnego. A żeby dłużnik zajętej wierzytelności wykonywał należycie obowiązki ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wprowadza trzy rodzaje sankcji za naruszenie tych obowiązków:

1) Sankcja porządkowa –

na dłużnika zajętej wierzytelności, który nie wykonuje obowiązku lub wykonuje go nienależycie organ egzekucyjny może nałożyć karę pieniężną do wysokości 3800 zł. Kara może być powtarzana w przypadku uchylenia się od wykonania obowiązków w dodatkowo wyznaczonych terminach. Kara jest nakładana przez organ egzekucyjny w drodze postanowienia, na które służy zażalenie do organu odwoławczego, a następnie skarga do sądu administracyjnego. 2)

Sankcja egzekucyjna,

–

Jeśli dłużnik zajętej wierzytelności bezpodstawnie uchyla się od przekazania pieniędzy organowi egzekucyjnemu zajęta wierzytelność może być ściągnięta od dłużnika zajętej wierzytelności w trybie egzekucji administracyjnej. Podstawą wystawienia tytułu wykonawczego jest postanowienie organu egzekucyjnego wydane w wyniku kontroli przeprowadzonej u dłużnika zajętej wierzytelności. W takim postanowieniu organ egzekucyjny określa wysokość tej nieprzekazanej kwoty. Na postanowienie służy zażalenie a następnie skarga do sądu administracyjnego.

3) Sankcja odszkodowawcza

–

dłużnik zajętej wierzytelności, który nie wykonał albo nienależycie wykonał ciążące na nim obowiązki odpowiada za wyrządzone przez to wierzycielowi szkody na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego. Czyli wierzyciel jest uprawniony do wytoczenia powództwa przed sądem powszechnym.

Biegli

–

może on być powołany wtedy, gdy w sprawie są wymagane wiadomości specjalne.

Prawa majątkowe zajęte w toku egzekucji administracyjnej wymagają oszacowania, co do praw o niewielkiej wartości uprawniony do szacowania jest poborca skarbowy, jeśli jednak zobowiązany wniesie skargę na oszacowanie dokonane na poborcę skarbowego to obowiązkiem organu egzekucyjnego jest powołanie biegłego skarbowego, który oszacuje wartość prawa majątkowego.

Biegli skarbowi z ostali wprowadzeni dopiero w 2001 roku w Ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Biegłych skarbowych wpisuje na listę dyrektor Izby Skarbowej w drodze postanowienia.

Jeżeli zobowiązany nie zgadza się z oszacowaniem dokonany przez biegłego skarbowego może wystąpić do organu egzekucyjnego o dokonanie oszacowania przez biegłego sądowego. Listy biegłych sądowych prowadzą prezesi sądów okręgowych. Jeżeli wartość zajętego prawa majątkowego oszacowana przez biegłego sądowego nie różni się, o co naj mniej o 25% od wartości oszacowania dokonanego przez biegłego skarbowego to koszty oszacowania przez biegłego sądowego ponosi zobowiązany. Do szacowania wartości prawa własności nieruchomości organ musi powołać rzeczoznawcę majątkowego, którego status jest uregulowany w Ustawie o gospodarce nieruchomościami. Oszacowania środków transportu, maszyn, urządzeń produkcyjnych, wyrobów użytkowych ze złota, srebra i platyny musi dokonywać biegły skarbowy.

Świadek

—
jest to osoba fizyczna przywołana przez egzekutora do obecności przy czynnościach egzekucyjnych. Świadka powołuje się: na wniosek zobowiązanego, gdy egzekutor uzna to za konieczne, jeżeli zobowiązany nie może być obecny przy czynnościach egzekucyjnych w skutek wydalenia z miejsca dokonywania czynności egzekucyjnych (musi być dwóch świadków).

Świadcami mogą być pełnoletni członkowie rodziny i domownicy zobowiązanego. Nie można wykluczyć że w postępowaniu egzekucyjnym w administracji pojawi się też inny świadek a mianowicie osoba, która złoży zeznanie.

Dozorca

–
pojawia się tylko przy egzekucji należności pieniężnych i tylko w razie skierowania własności. Dozorca sprawuje pieczę nad zajęłą ruchomością. W razie zajęcia ruchomości oddaje się ją pod dozór.

Zazwyczaj dozorcą ustanawia się zobowiązanego. Dozorcą może być organ egzekucyjny, jeśli zobowiązany nie daje rękojmi należytego przechowania ruchomości a także, gdy zajęciu podlega ruchomość ze złota, platyny czy srebra itd.

Zarządca nieruchomości

–
pojawia się tylko w egzekucji obowiązków pieniężnych i tylko w razie zastosowania środka egzekucyjnego egzekucji z prawa własności nieruchomości. Zarządca nieruchomości sprawuje pieczę nad zajęłą nieruchomością.

Osoba trzecia

–
jest to osoba, której praw o majątkowe zostało omyłkowo zajęte i zgłasza do organu egzekucyjnego żądanie wyłączenia prawa majątkowego spod egzekucji twierdząc, że prawo przysługuje jej a nie zobowiązanemu. Osoba trzecia może zgłosić wniosek o wyłączenie prawa majątkowego w terminie 14 dni od zyskania wiadomości przedstawiając dowody na poparcie żądania. Wniosek nie może być zgłoszony pozakończeniu postępowania egzekucyjnego, jak również w razie zbycia tego prawa majątkowego. Żądanie to kieruje się do organu egzekucyjnego, który powinien wydać postanowienie o wyłączeniu lub odmowie wyłączenia prawa majątkowego spod egzekucji w

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

terminie instrukcyjnym – 14 dni od złożenia żądania. Na postanowienie organu egzekucyjnego służy zażalenie do organu odwoławczego. Później jednak nie służy skarga do sądu administracyjnego. Natomiast osoba trzecia może wystąpić z powództwem do sądu powszechnego – jest to tak zwane powództwo przeciw egzekucyjnie o zwolnienie prawa majątkowego spod egzekucji administracyjnej. Po zakończeniu postępowania egzekucyjnego osoba trzecia może wystąpić o odszkodowanie od zobowiązanego oraz teoretycznie może wystąpić o odszkodowanie do organu egzekucyjnego, jeżeli wykaze, że organ ten naruszył prawo. Jeżeli organ egzekucyjny lub organ odwoławczy wyłączy prawo majątkowe spod egzekucji lub sąd powszechny zwolni prawo majątkowe od egzekucji to egzekucja może być dalej prowadzona, ale nie w stosunku do tego prawa majątkowego. Do czasu rozstrzygnięcia żądania wyłączenia i do czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu prawo majątkowe objęte żądaniem wyłączenia nie może być wykonane, na przykład rzecz nie może być sprzedana

A teraz zapraszam do zrobienia testu, na odpowiedzi czekam na Maliku – jolam29@tlen.pl

Tylko jedna odpowiedź jest poprawna

TEST:

1. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego w administracji następuje:
 - a) w razie utraty przez zobowiązanego zdolności do czynności prawnych i braku jego przedstawiciela ustawowego,
 - b) w razie braku wymagalności należności pieniężnej,
 - c) jeżeli egzekwowany obowiązek został określony niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu.

2. Podstawę zarzutu w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej może stanowić:
 - a) niewykonalność obowiązku o charakterze pieniężnym,

Przedmiot
Przygotowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego

- b) niezakończenie postępowania odwoławczego w sprawie należności pieniężnej,
- c) prowadzenie egzekucji przez niewłaściwy organ egzekucyjny.

3. Egzekucja z majątku wspólnego zobowiązanego i jego małżonka, oraz z ich majątków osobistych jest prowadzona na podstawie:

- a) tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego,
- b) tytułu wykonawczego wystawionego na oboje małżonków,
- c) dwóch odrębnych tytułów wykonawczych wystawionych na zobowiązanego i na małżonka zobowiązanego.

4. Odpis tytułu wykonawczego jest doręczany zobowiązanemu:

- a) przed każdą podejmowaną przez organ egzekucyjny czynnością egzekucyjną,
- b) jednoczenie z zastosowaniem pierwszego ośrodka egzekucyjnego,
- c) równocześnie z przesłaniem zobowiązanemu upomnienia.

5. Postępowanie egzekucyjne dotyczące objętego tytułem wykonawczym obowiązku, który przeszedł na osobę trzecią może być kontynuowane na podstawie:

- a) tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego,
- b) tytułu wykonawczego wystawionego na zobowiązanego, o ile postępowanie to dotyczy ośrodków egzekucyjnych zastosowanych przed przejściem obowiązku na osobę trzecią,
- c) tytułu wykonawczego wystawionego na osobę trzecią.

6. Wydatkami egzekucyjnymi są:

- a) opłaty za czynności egzekucyjne, opłata manipulacyjna i opłata komornicza,
- b) koszty upomnienia i opłata komornicza,
- c) koszty faktycznie poniesione przez organ egzekucyjny w związku z prowadzeniem egzekucji.

7. Organ egzekucyjny bada z urzędu:

- a) zasadność obowiązku objętego tytułem wykonawczym,

- b)wymagalność obowiązku objętego tytułem wykonawczym,
- c)dopuszczalność egzekucji administracyjnej.

8. Wniesienie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego:

- a)powoduje zawieszenie postępowania,
- b)nie wstrzymuje tego postępowania,
- c)wstrzymuje postępowanie egzekucyjne do czasu rozpatrzenia zarzutu.

9. O ile przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji nie stanowią inaczej, skargę na czynności egzekucyjne organu egzekucyjnego lub osoby przeprowadzającej czynności egzekucyjne wnosi się w terminie:

- a)14 dni od dnia dokonania zakwestionowanej czynności,]
- b)14 dni od dnia wszczęcia postępowania egzekucyjnego,
- c)niezwłocznie po zakończeniu postępowania egzekucyjnego.

10. Postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu:

- a)na wniosek dłużnika zajętej wierzytelności,
- b)na prośbę zobowiązanego,
- c)na żądanie wierzyciela.

11. Postępowanie egzekucyjne umarza się:

- a)w przypadku stwierdzenia, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym należności pieniężnej uzyska się kwotę nieznacznie przewyższając wydatki egzekucyjne,
- b)jeżeli obowiązek został wykonany przed wszczęciem postępowania,
- c)na żądanie dłużnika zajętej wierzytelności.